

УДК 378.046.4

СТРАТЕГІЧНІ ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ ЯК КЛЮЧ ДО РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

*Деділова Т.В., к.е.н., доцент,
dedilova@ukr.net*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Система вищої освіти в Україні – це сукупність закладів вищої освіти (ЗВО), правил і норм, які регламентують здобуття вищої освіти та рівні кваліфікації випускників.

Як і будь-яка система, вища освіта в Україні має свої плюси і мінуси, генеровані її середовищем [1].

Головні переваги (сили та можливості) системи вищої освіти України:

- доступність: система вищої освіти в Україні відкрита для всіх бажаючих, які мають необхідну кваліфікацію та здатність навчатися;
- різноманітність: в Україні є різні типи ЗВО, включаючи університети, академії, інститути та коледжі, які пропонують різні програми навчання;
- якість освіти: багато українських ЗВО мають відмінні рейтинги та дають якісну освіту, яка визнана в усьому світі;
- розвиток науки: Україна має значний науковий потенціал та внесок у світову науку в багатьох галузях;
- культурна різноманітність: Україна має багату культурну спадщину та історію, яка відображена в багатьох аспектах освіти.

Недоліки системи вищої освіти України:

- фінансування української вищої освіти знаходиться в стані системної кризи, що безпосередньо впливає на якість освіти та зменшує її доступність для деяких категорій споживачів;
- корупція: корупційні схеми часто зустрічаються в українській системі вищої освіти, що може призвести до спотворення оцінювання та відбору студентів;
- низький рівень заробітної плати НПП: викладачі часто отримують низьку зарплату, що може вплинути на їхню мотивацію та якість надання освіти;
- недостатня швидкість впровадження освітніх реформ.

Отже, виходячи із необхідності активізації власних внутрішніх переваг і подолання загроз і викликів з боку зовнішнього середовища, протягом 2020-2023 років в Україні реалізовували певні види реформ,

багато з яких актуальні й зараз.

По-перше, модернізація змісту освіти. ЗВО України переходять на нові навчальні програми, які враховують потреби сучасного ринку праці та вимоги до якості освіти. Також впроваджуються нові форми навчання, такі як онлайн-курси та дистанційна освіта.

По-друге, розвиток науково-дослідної діяльності. Вищі навчальні заклади України зосереджуються на розвитку наукових досліджень та стимулюванні інновацій. Уряд на підтримку науковим проектам та створює умови для співпраці між вищими навчальними закладами та підприємствами.

По-третє, укріплення автономії ЗВО. Уряд України забезпечує більшу автономію закладів вищої освіти, що дає можливість НПП самостійно розробляти навчальні програми та планувати наукові дослідження.

В четверте, удосконалення системи оцінювання та забезпечення якості освіти. Уряд України проведення перевірки та атестації закладів вищої освіти, щоб забезпечити якість надання освіти. Також впроваджуються системи оцінювання студентів та науковців з метою підвищення ефективності навчання та наукової діяльності

Таким чином, вища освіта в Україні наразі переживає значні зміни і реформи, спрямовані на покращення якості освіти та підвищення її відповідності сучасним вимогам. Основні напрями реформування вищої освіти України у стратегічному періоді до 2031 року повинні впертися на [2] та враховувати існуючий досвід провідних європейських країн, а також спиратися на надбання вітчизняної освітньої системи.

Література:

1. Реформування системи освіти для запобігання трудовій міграції : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. С. В. Леонова, канд. екон. наук, доц. В. В. Боженко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 218 с.
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. Міністерство освіти і науки України: Сайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf> (дата звернення: 17.03.2023).